

הנאצים הפשימו בחודות אלגנטיות לשם הסרמת סרט על מגע מיני - השחקן היהודי בייס סרט-תעמולה למען הנאצים ונשלח לאושוויץ - „אלוהים, אלוהים!“ צעקו הגרמנים כשהנערה היהודיה ירתה בהם - השומר הצעיר לחם בבית"ר - מאחרי הקלעים של הסידרה

קצינים. ראשית כל צילמו את הנערות. אגב, חטפו במיוחד נערות ונשים הלבן שות נאה, ואף הדר. אחר-כך הם הכניסו את כל הגברים והנשים היהודיים אל בית-המרחץ, הנמצא באותה החצר. בפנים שבו וצילמו את הנשים, אחר-כך אילצו את כל הגברים והנשים להתפשט עירומים כביום היוולדם. קצינים גרמניים זיווגו זיווגים בין היהודים, אלא שזיווגו נערה צעירה עם יהודי זקן, ולהיפך, בחור צעיר עם אשה זקנה. עתה אילצו את אלה ואת אלה לבוא במגע מיני... מעמד זה, המגע המיני, צולם על-ידי מכוונות מיוחדות, שהובאו והוצבו לשם זה. מיספר ההיטלריסטים הנוכחים נאמד במאתיים... ישראל גוטמן מעיר בסיפרו כי סרט גרמני זה נגנז, ולא הגיע לאקרנים..."

לוסין: „מתוך הסרט הזה יש קטעים רבים שלא הבאנו בעמוד האש. מראים שם, למשל, דירת-פאר ובתוכה אנשים אוכלים וזוללים מכל טוב. מראים לוויה עם סרטים, והאנשים מתנהגים כאילו ואין כל מילחמה. הם מראים גם מיסעדות-פאר, ובהן אנשים היושבים וזוללים. בצד תמונת אלה מראים הגרמנים, בסרט התעמור

לתי הזה, את מעמדות העוני והרעב של הגטו, תמונות שאנחנו מיינו מתוך הסרט. הכוונה המקורית של הגרמנים היתה להציג את פער-המעמדות בין היהודים ה"שונים", יהודה באורא הסב את תשומת-ליבנו לכך שיש להזכיר כי התמונות לקר-חות מתוך סרטי-תעמולה, משום שעצם התמונות, הנראות בשואה וגבורה, תמונת של יהודים בעלי זקן המגיעים לישית בת היודאנראט, אינו יצגניות, מאחר ורוב אנשי היודנראט היו חילוניים. וזו הסיבה לכך שברקע, אחרי ראשו של ראש היודנראט, שהיה בסך הכל יהודי מת-בולל, יש תצלום של יהודי דתי. הביום הגרמני ניסה להעניק לצופה את התחושה כי היודנראט מתנהל בנוסח של הפרו-טוקול של זקני-ציון.

הצגנו בעיקר מתוך הסרט הנאצי, קטעים של גוויות המוטלות ברחוב, ואת הרעב והעוני שבתוך הגטו, מצב, שהיה קיים, לטענת ישראל גוטמן, החושף בסיפרו את הבדלי המעמדות שהיו באמת בתוך הגטו, והמדבר גם על העשירים, העניים, המב-ירחים והעולים-התחתון, פער שהנאצים הבי-ליטו אותו מעבר לכל פרופורציה... אני רואה עדיין בבחירות את התמונות הרא-שונות שראיתי בסרט-התעמולה הנאצי, אני זוכר את היהודים עם הפרוות, עם דירות-היוקרה, המיסעדה. אבל הכנסנו קטע כמו זה המתאר את הצגת שולמית על-פי אברהם גולדפאדן, שהרי הסרט הנאצי הזה דומה לסרטים תיעודיים אחרים שהביאו את תיאור ג'ה-עדן של טרוינישטאט..."

„הם שמעו צעדים וראו מגפיים...“

אחת העדויות המרגשות ביותר על מה שהתחולל בשלבים הראשונים של מיס-לוח היהודים מתוך גטו-וארשה אל מחי

הגייבורים לא לחתמו

לוסין: „עברנו מאות ואלפי עדויות, כמו עדותו של אברהם לווין, שכתב ב-13 במאי 1942 ביומנו: „אתמול חטפו הגר-מים בעזרת השוטרים היהודים ברחוב, ובמיוחד בין תושבי ג'אלנה 36, נערות יהודיות, נשים, צעירות וקנות, וגם גברים מגולחים ובעלי-זקן, אל השער של ג'אל-נה 36. קרבו לשם שתי מכוניות גדולות ובהן גרמנים, טייסים, אנשי אס-אס ויחי-דות אחרות, וכן מכונית קטנה ובה

בגטו הסתובבו ילדים נפוחי רעב... ב-16 בדצמבר 1941 אמר הדוקטור האנס פראנק, המושל הכללי של פולין, לחבר מרעיו: „יחסי אל היהודים מושחת על התיקוה שהם יחדלו מלהתקיים. צריך לסלקם, אולם מה יש לעשות איתם? האם הנלם סביר רים שניישב אותם במיורח? בברלין אמרו לנו: למה לכם הטיחה הזו, אין מה לעשות בהם במיורח, חסלו אותם בעצ-מכם...“

הפרק ה-13 של עמוד האש מציג תחת הכותרת שואה וגבורה את אחד הפרקים השניים ביותר במחלוקת בתולדות היהודים בזמן החדש.

הסרט מתמודד עם שאלת ההישרדות מול ההתאבדות של העם היהודי בתקופת-השיא של המילחמה העולמית השנייה. הוא מציג כיצד השימחה על מפלת הגרמנים באלי-עלמין ובסטאלינגרד מושבתת, כאשר גר-דעת האמת על השמדת יהודי אירופה. המפלה אינה מונעת מהגרמנים להמשיך בביצוע „הפיתרון הסופי“ — וככל שגל-גל-המילחמה מתהפך לרעתם, כך הם מג-בירים את קצב ההשמדה.

אחד מרגעי השיא בסרט הוא המיברק שנשלח מתוך גטו-וארשה אל מנהיגי הי-הדות בארצות-הברית, האומר: „הננו למ-סור לכם על הרצח הגדול ביותר בכל הזמנים...“ המיברק הסתיים בקריאה: „וזהי קריאתנו האחרונה לכם!“ שלושה חודשים מאוחר יותר פרץ מרד גטו-וארשה.

הפרק „שואה וגבורה“ מעורר גם את השאלות: מדוע הגיב העולם הגאור באדי-שות לשואה? האמנם עשתה התנועה הציו-נית כל מה שניתן היה לעשות להצלת יהודים (ראה הנדון)? והאם באמת הלכו היהודים „כצאן לטבח“?

„...זיווגו נערה עם זקן...“

בשואה וגבורה יש סידרה של צילומי קולנוע, המביאים תמונות אותנטיות של החיים שהתנהלו בתוככי גטו וארשה. תמו-נות אלה לקוחות מתוך סרטי-תעמולה נאצי, שנעשה במטרה להציג לעיני הגר-מנים את הנחיתות היהודית עד תום. על סרט זה, וסרטים תיעודיים גרמניים אחרים שבהם השתמשו בהכנת הפרק הזה, מספר עורך הסידרה, יגאל לוסין: „את ההסבר לסרטים אותנטיים אלה, שצילמו הנאצים, מצאתי בסיפרו של ישראל גוט-מן על יהודי גטו-וארשה. גוטמן מספר על קבוצה של סרטיסטים וצלמים גר-מניים שהגיעה לגטו, שהכינה את הסרט האמור. הגרמנים ביימו ברחובות. הגטו מצבים שהתאימו לקונספציות הרעיוניות של הנאצים ולמטרותיהם התעמולתיות. הדבר נעשה, לפי הרישומים, בחודש מאי 1942, כמה חודשים לפני התחלת החיסול (יוני '42). רוב הסרטים שבפרק זה לקר-חים מתוך אותו סרט-תעמולה נאצי. על קטעי הסרט הזה מובא כיתוב, המספר בין השאר: „הדוקטור האנס פראנק, המושל הכללי של פולין, אמר, חרצנו את דינם של היהודים למות ב-רעב...“ פראנק היה האינטלקטואל שי-בחבורת היטלר, מישפטן, בעל כמה דוקי-טורטים. „בתפקידו הנוכחי דאג לנישול היהודים ממקורות פרנסתם. הוא הקציב לכל נפש מנת-מזון בשיעור של 184 קלוריות ליום (אשה בוכה ובידה תינוק).“

כרוזה לתערוכה אנטי-שמית בצרפת אנטי-שמיים יותר מהיטלר